

A Dimineata nykörökben is

ber 17. A tése szerint, a hír terjedt, ni készül. A volna, mely atianu még ymmással a li- zási évének zombat dél- iniszterelnök párt összes kikkel Dinu egegyezni, a

t a kormány entést tizez- atni és a pre- k. Liberális an szétosztja. eleken a libe- k a jelentés- en egyébként a jelentés. Az ap egymást megbeszélések. elfoglalandó egy megvéd-

acia-Romania zatója. Teg- meghalt Spiró sító Társaság sztrisz öregur, nek egyik le- en, hosszabb és következ- Halála épp- a mély rész- ében, akik a urat közelről szarmazása nban is nagy megbecsülést adalmában is. gi felkészült- érdemekben romániai biz- se érdekében. osaladján ki- k kiterjedt

pak,

ok, siruhá- és korco- zése előtt világozati- on bizalom-

szlethez

ség egy esenél

17. Borzal- a reggel a nyedik emle- zése dolog- rescu. t okok miatt az állvány tette a négy litottak kör- yére hatal-

kiadó R. T. L. Pop 10.

Taxa postală plătită în num. No. 224713/929.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baroń L. Pop
10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 600, egészévre 1200 lei. Kül- földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél- évre 12, egészévre 20 dollár. Hír- detések díjazás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányási zsi- dóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utánnomását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Börmentlen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bucuresti szerkesztő János Erő, Strada Matei Milu 3.
Kedd, 1934. nov. 20.
5695. EV. XVII. EVF. KISZLEV 13. 260. SZÁM.

VILAG TUKRÁ

A háborús ügy

Amikor a világ háborúra készülődik, nem nehéz ürügyet találni a hadüzenetre. Ferencz Ferdinand és feleségének meggyilkolása két anarchista büntette volt és háborúfelidézõ ok lett belõle, holott minden a háboru mögött meghuzódó hatalmi törekvéseket sem azelõtt, sem azután nem is igen leplezték.

Most, a marseillei szörnyiség után is ez a kép alakult ki és a háborus pszichózisra mi sem jellemzõbb, hogy a királygyilkosság elkövetése után az egész világ sajtója a hábo- rus veszedelem rémét idézte fel.

Egyes országok ellen hadjárat indult. Nem horvát emigránsok, nem az elégedetlen- kedõ délszláv népek elmenekült vezetõi, ha- nem egyes országok ellen indult meg a had- járat.

Holott, most már kiderül, hogy maga a jugoszláv kormány sem vádol egy európai hatalmat sem a királygyilkosság elõkészíté- séért. Ma a jugoszláv kormány az, mely el- kebezza a szerb lapokat, melyek még mindig Magyarországra akarja tölni a királygyilkos- ság felelõségét.

Mert most már egészen nyilvánvaló: még nincs elég ágyu. Nincs elég ágyuja sem Franciországnak és a szövetségeseinek, sem pedig Németországnak és szövetségeseinek.

Az ágyuöntés még folyamatban van és míg ez a folyamat be nem fejezõdik, hiába van- nak merényletek és hiába vannak „felelõs- ségrevonások” háborus ürügyre nincsen egy- elõre szívbõg.

Ezért, ki tudja, hosszabb vagy rövid idõre, a felelõsség kérdése lekerül a napirendrõl.

Nem kell még a háborus ürügy. Majd annak idején, más kell kitalálni akár egyik, akár a másik oldalról.

Es semmi kétség nem férhet hozzá, hogy diplomaták még akkor is megfogják találni az ürügyet, ha pillanatnyilag nem lesz kéznél semmiféle merénylet...

Propagandhi ur panaszkodik

Propagandhi urnak, akit mind közönsége- sen Göbbels néven ismer a krónika, panasa van.

Természetesen nem a Führerre, nem a Harmadik Birodalom szörnyiségeire és a világ megvetésére panaszkodik Göbbels ur, — ezekhez nagyjában már hozzászólt.

Az õ szívének panasa a német sajtó ellen irányul, amelynek kongresszusán azt a meg- jégzést kockáztatta meg, hogy a német lapok szürkék, unalmasak, uniformizáltak és kritikátlanok, ezentelül pedig minden bátor- ság nélkül valók.

Mindezt szemrebbenés nélkül mondotta Propagandhi ur, anélkül, hogy a saját szemérmelenségétõl elpruult volna egyébként cseppet sem behelzõgõ ábrázata.

Ő, aki egyre-másra tiltotta be azokat a lapokat, amelyek a legkisebb kritikát merték megkockáztatni vele és mindama szörnyü- ségekkel szemben, amelyeket a Harmadik Bi- rodalom reprezentál, most ugyanezektõl a lapoktól azt kívánja, hogy kritizáljanak, hogy színesek legyenek, hogy vessék le azt az uniformizált köntösöt, amelyet a nemzeti szocialista szellemtelenség szabott rájuk.

Ez a kívánság nem több, és nem kevesebb, mint az egykori zsarnokoknak az a perverz kívánsága, hogy mialatt áldozataikat fél- holtra kínozták, még nagyobb kínzások be- ígérésének kényszere alatt azt követelték tõ-lük, hogy vidám dalokat énekeljenek.

Propagandhi ur kritikát követel a gleich- személtõ német sajtótól, amelynek lelkiismer- tetét, beszélfét õ némitotta el, illetõleg gyalázta meg.

Ez a követelés Caliban dühe és követelé- se attól a sajtótól, amelynek mai tükre és szellemtelensége az õ ábrázatát tükrözi vissza, azt a gyûlöletes ábrázatot, melytõl még saját viselõjének is vissza kell borzad- nia.

Göbbels ur ama követelése a német sajtó- tól, hogy vessen le unalmas uniformisát, le-

Elhalasztották a Népszövetség rend- kívül ülésszakának megnyitását, mert a saarvidéki népszavazás ügyét még nem készítették elõ

A pénzügyi problémák körül egyre élesednek az ellen- tétek Francia- és Németország között. Hitler legújabb pacifista nyilatkozata. Laval közeledni akar Német- országhoz?

Genf, november 19. A népszövetségi ta- nács rendkívüli ülésszakának kezdeti idõ- pontját el kellett halasztani, mert a Saar népszavazás elõkészítésének ügye ezidõ- szerint még nem tárgyalható. Ugy hírlík, hogy az ellentétek Francia- és Németor- ság között, fõként a saarvidéki pénzügyi problémák körül élesedtek ki. Francia rész- rõl azt az igényt terjesztették elõ, hogy a bányák megváltása tekintetében az õsz- szeg nagyságát illetõen, valamint a fizetési feltételek felõl már a népszavazás megtõr- tését elõzõ idõpontban jöjjön létre köte- lezõ formában a megegyezés. A németek ezzel szemben vonakodnak a megegyezés kötésétõl, mert attól tartanak, hogy a ked- vezõ kimeneteli népszavazás esetén is csak akkor kaphatják vissza a Saar-területet, ha a pénzügyi kötelezettségeknek eleget tesznek.

Az egész francia sajtó egyetért abban, hogy bár a Népszövetség tanácsának most megnyiló ülésszakát a Saar-kérdés miatt hívták össze, a kulisszámögötti tárgyalá- sok anyagát a marseillei merényletre vo- natkozó jugoszláv emlékirat fogja képez- ni.

A Petit Journal azt írja, hogy az e kér- désben a januári ülésszakon tartandó vita igen súlyosnak ígérkezik és azzal a kocká- zattal jár, hogy még inkább megmérgezi az atmoszférát, ha nem fogja egy gyakor- lati cél irányítani: az, hogy minden intéz- kedés megtörténjék a marseillei merény- lethez hasonló tettek megakadályozására, a terrorizmus kíméletlen elnyomásának nemzetközi megszervezésével.

A Le Jour genfi jelentése szerint a ma- gyar kormány tegnap jegyzékét nyújtott at a Népszövetség titkáranak, amely a ju- goszláv panasz hatását igyekszik ellensu- lyozni.

Hitler legújabb szírhangja

Párizs, november 19. (Rador.) A Le Matin Hitler és két francia ember talál- kozásáról ad hírt. Goy képviselõ, volt frontharcos és Monnier párizsi községta- nácsos voltak a Führernél, aki a következõ jelentette ki:

A mi országaink között nem lehetnek tartós ellentétek. A jelenlegi nehézségeket a Saar-probléma okozza. Örültség azt hin- ni, hogy Németország háborút akar, mi tudjuk, mint jelent háboru. Franciaország és Németország legjobb fiai estek, anél- kül, hogy még a gyõztesnek is valami elõ- nye lett volna az áldozatokból. A legfon- tosabb, hogy a normális szociális rend helyreállításáért dolgozzunk. Ha Francia- ország és Németország megértenék egy- mást, úgy egész Európa lelki megbékélése és gazdasági helyzetének javulása volna az eredmény. A mi két nemzetünk tõl függ ennek az álomnak a megvalósítása. Lehe- tetlen, hogy volt frontharcosok meg ne

találják annak eszközét, hogyan kénysze- rítsék a világra a békét.

Londoni jelentés arról számol be, hogy a Daily Telegraph szerint Laval a Német- országhoz való közeledés politikája elõl nem zárkózik el s ennek érdekében már közelebbirõl jelentõs lépésre készül.

Elkészült a francia válasz a keleti paktumra vonatkozó lengyel jegyzékre

Párizs, november 19. (Rador.) A kül- ügyminiszter végleg megszövegezte a ke- leti paktumra vonatkozó lengyel jegyzékre adandó választ. A francia jegyzék, a leg- konciliánsabb hangon, magáévá teszi Len- gyelországnak a szerzõdõ államok kölcsõ- nös segítségére vonatkozó fenntartásait. Litvánia és Csehszlovákia is hozzájárultak ahhoz, hogy Lengyelországgal egyszeri megneemtámadási szerzõdéseket kössenek. A kötelezettség egyébként nem lesz egyen- lõ valamennyi aláíró fél számára, mert egyesek csak egyszerű támogatásra köte- lezik magukat, mások — szélesebbkörüi kölcsönös kötelezettséget vállalnak egy- mással szemben a keleti paktum aláírói közül.

Göbbels a saját mûvérõl

Berlin, november 19. (Rador.) Göbbels propagandaminiszter beszédet tartott a német sajtó kongresszusán. Megállapítja, hogy a német lapok egyhangúak, unifor- mizáltak, minden bátor, szó hiányzik a la- pokból és a kritika is eltűnt belõlük. Ha ezen a téren bizonyos javulás mutatkozik is, mégis tovább kell haladni és a német sajtót olyan színvonalra emelni, amilyen ezt — a nagyon fontos szövet megilleti.

Tárgyal a kisantant

Genf, november 19. Az angol delegáció kívánatosnak tartaná, hogy a népszövet- ségi rendkívüli ülésszak még a hét vége elõtt befejezést nyerjen és Eden angol fõ- pécsetõr visszautazhassék Londonba, ahol vasárnap kezdõdnek meg György angol herceg házasságkötésével kapcsolatos lon- doni ünnepségek. Nem lehet tudni, hogy sikerül-e a tanácsi ülésszakot szombat éj- félig befejezni.

A kisantant külügyminiszterei, valamint Tefvik Rüzsi bej török külügyminiszter a délután folyamán nagyjelentõségüi ta- nácskozásra ültek össze. Az értekezleten az a probléma került szóba, milyen for- mában jelentkezzenek Belgrád a Népszövet- ség elõtt a marseillei büntény ügyében készített emlékiratával és hogy az emlé- kirat beterjesztésének mik lehetnek a poli- tikai következményei. Genfi beavatott kör- lörökben most már kétségtelennek tartják, hogy a jugoszláv emlékirat részletes né- pszövetségi megvitatása a jövõ év elején tartandó tanácsülésre marad. Ezt megelõ- zõen vizsgálatot tesznek folyamatba.

hetne és megfelelõ bátorsággal írhatná meg az igazat, úgy a lefojtott, elnémított felhá- borodás moraja szinte hetek alatt sübörné el Németország élérõl a német és a világtörté- nelem legnagyobb szelbámosait és egyben legbarbárabb politikusait.

A Skoda-affér — két ellentétes jelentés tükrében

Dr Blummenfeld-Scrutator, a kitün- nõ bukaresti publicista írja az Ade- verulban az alábbi beható ismerte- tést a két Skoda-jelentésrõl.

A kocka el van vetve. A Skoda-jelentés nyilvánosságra került. Egyesek szerint, ez a jelentés legfeljebb irodalmi szempontból érdekes. Mások súlyosabb következmé- nyektõl tartanak és azt mondják, hogy a jelentés egyuttal a Tatarescu-kormány ha- lotti levele is. Kétségtelen, hogy a politi- kai következmények nem fognak elmarad- ni. Olyan vádak merültek fel az ország egyik legnagyobb politikai pártjának ve- zetõjével szemben, amelyek fölött nap- rendre térti nem lehet. Hogy milyen mé- reteket fognak ezek a következmények öl- teni, azt mindenesetre csak a közeljövõ fogja megmutatni.

A hivatalos jelentéssel egyidejûleg nap- világot látott Armand Calinescu volt bel- ügyi alminiszter, a vizsgálóbizottság nem- zeti parasztpárti tagjának ellenjelentése is. A két jelentés megállapításainak és konkluzióinak egymással szembeállítása világosan mutatja, hogy a történet meg- ítélésében egészen más, gyakran ellenté- tes szempontok érvényesültek. Ennek ma- gyarázata, egyesek szerint, a vizsgált bi- zottság felületességében keresendõ. A bi- zottság elmulasztotta megkonzultálni az illetékes szakértõket úgy a Skoda-szerzõ- dés lényegét illetõen, mint a technikai és pénzügyi feltételekre vonatkozóan, ame- lyek között a szerzõdést megkötötték. Ilyen kérdésekben nem elegendõ a fiatalos merészség, amely mindentudónak hiszi magát s kész arra, hogy minden kérdést megoldjon. Jellemzõ például, hogy míg Bentoiu jelentése szerint az államot más- félmilliárd lej károsodás érte a szerzõdés- bõl kifolyólag, addig a hadügyminiszteri- um illetékes szerveinek Tatarescu minisz- terelnök elé terjesztett jelentése csak 800 millió lej kárról beszél.

Az esetleges bünbõsök felelõségét ter- mézetesen nem csökkenti a 700 milliós lejes kárkülönbség. A számoktól való ilyettén szonglörõsködés azonban megfoszt ja komolyságától a bizottság által emelt vádakot. Maga a közvélemény érthetle- nül áll az ilyen ellentétes konkluziókkal szemben. Mit értsen meg a laikus ebbõl az egész kérdésbõl, ha egyrészt azt állítják, hogy a szerzõdés terhes és másfélmilliárd- dal károsítja meg az államot, másrésztõl pedig fennem hangoztatják, hogy Románia olcsóbb árakat ért el a Skoda-cégnél, mint például a jugoszláv állam. A Skoda-bizott- ság még azt a fáradságot sem vette ma- gának, hogy megszerezze a jugoszlávok által kötött szerzõdés másolatát és így hi- telek források alapján alkosson magának véleményt a szerzõdésben foglalt árak fe- lõl.

A Bentoiu-jelentés csodálkozását fejezi ki afõlött, hogy nyilvános árlejtés nélkül adták fel a rendelést a Skoda-mûveknek, amikor még annyi más hadianyaggár lé- tezik. A Calinescu-jelentés viszont kimu- tatja, hogy a háboru óta következetesen az összes hadügyminiszterek Skodánál esz- közölték a megrendeléseket. Különbözõ té- nyek és körülmények komplexuma terem- tette meg ezt a helyzetet. A Seletzki-per hadbíróági tárgyalása során kihallgatott tábornokok megerõsítették ezt és ugyan akkor magyarázatot adták a hadügymi- niszterium és a Skoda-képviselõ között fennálló szoros kapcsolatoknak, amelyek néha odáig mentek, hogy a cég képviselõ- je bizalmasabb természetû hadügyminisz-

Októberben érte el a palesztinai bevándorlás kulminációs pontját

Egy hónap alatt hatezer zsidó vándorolt be Palesztinába

9700 új certifikátot adott a kormány

Jeruzsálem, nov. 18. Az egész világ és a zsidó közösség érdeklődése és izgalmas várakozása közepette fejeződtek be a tárgyalások a palesztinai kormány és a Jewish Agency végrehajtó bizottsága között, a következő félre adandó certifikátok számát illetően. Az exekutive ez alkalommal nem hozta nyilvánosságra, hogy hány certifikátot igényel, mert el akarta kerülni azt, hogy bizonytalan számok közlésével alaptalan reményeket ébresszen egyesekben. Ezzel szemben súlyt helyezett a cionista szervezet vezetője arra, hogy a palesztinai munkahelyek számának megállapítása a kormány közegeinek ellenőrzése mellett történjen. A palesztinai kormány ilyen körülmények között nem zárkozhatott el annak elismerése elől, hogy az ország felvevő képessége lényegesen nagyobb, mint amennyire azt a hivatalos angol fórumok társulni szokták.

Igy történt azután, hogy a cionista szervezet palesztinai exekutívájának certifikátigénylését ezáltal először a szokottnál nagyobb mértékben honorálta a palesztinai kormány, bár a megszavazott certifikátok száma így sem mondható kielégítőnek. Az exekutive 18.600 certifikát kiutalását kérte, ezzel szemben

vándorlók 13 százalékát alkotják. A turista forgalom szempontjából viszont ebben az évben valamelyes visszaesés észlelhető az elmult esztendővel szemben. 1934 első tíz hónapjában 11.800 turista járt az országban, szemben az elmult esztendő megfelelő periódusában, amely alatt 14.822 turista fordult meg Palesztinában.

Az illegális bevándorlás keservei

Jeruzsálem, nov. 18. A nagyarányú legális bevándorlás mellett még mindig tekintélyes a száma azoknak a kétségbeesett zsidó egzisztenciáknak, akik minden veszéllyel számolva és minden rizikót magukra vállalva, kerülő uton igyekeznek az országba bejutni. Ezeknek a keserű sorsáról számol be a „Palestine Correspondence” alábbi megrendítő tudósítása:

A bevándorlók, kik Szírián keresztül igyekeznek Palesztinába bejutni, nagyjából a kelet-európai államokból, továbbá Németországból és Ausztriából származnak. Kiszármazottak perzsi és kisázsiai eredetű. Ezeknek a

bevándorlóknak a palesztinai határokon való átcsempészésével különböző sötét egzisztenciák foglalkoznak. Beyruthban egy zsidókból keresztényekből és arabokból álló szervezett csoport foglalkozik a bevándorlók átcsempészésével. A csempészek kegyetlenül kiszármazottak a bevándorlókat, utolsó filléreiket is kiszármazották tőlük. Nem egyszer előfordul, hogy a csempészek, miután elvették a bevándorlótól minden pénzüket és értékeiket, külön díjazás ellenében maguk szolgáltatják ki őket a palesztinai rendőrség kezére.

Röviddel ezelőtt nagy feltűnést keltett az egész zsidó világban harminchárom lengyelországi zsidó asszony letartóztatása, akiket a haifai bíróság az ország azonnali elhagyására ítét. Az ítélet végrehajtása különböző nehézségekbe ütközött, mert az asszonyok nagyrészenek semmilyen igazoló irat neri volt birtokában és ezek semmilyen körülmények között sem akarták bevallani, hogy melyik országból származnak, a kormány pedig nem tudhatta, melyik országba irányítsa vissza őket. Ekkor azonban előállt az ille-

gális bevándorlás egyik szervezője, egy Münz nevezetű varsói egyén, aki a kormány rendelkezésére bocsátotta az asszonyok igazoló iratait és ezzel Lengyelországba való visszaküldésüket lehetővé tette. Münz ezt ezen „teljesítménye” után szabadlábra helyezték, természetesen. Legnagyobb részt olyan asszonyokról van szó, akiknek férjeik Palesztinában élnek, de nem rendelkeznek olyan igazoló irásokkal, amelyek révén asszonyaik Palesztinában való maradását kieszközölhetnék volna.

A legjobb eset: a deportálás

Nem egyszer előfordul, hogy a csempészek ellopják az illegális bevándorlók egész utipoggyászát. Az ilyen bevándorlók nagyrésze a rendőrség kezére kerül. Lecsukják őket a legjobb eset az, ha egyszerűen visszatoloncoltatásra itélik őket.

Még viszontagságosabb a sors azoknak az illegális bevándorlóknak, akik tengeri uton igyekeznek Palesztinába. Ezeket a hajótulajdonosok és matrózok a sző szoros értelmében elkinozzák az uton. Megtörtént, hogy a tengerbe dobással fenyegették meg őket, ha nem adják ki pénzüket és értékeiket a matrózoknak. Az is megtörtént, hogy arabok erőszakot követtek el asszonyokon, akiknek Palesztinába való becsempészésére vállalkoztak. Ma a palesztinai börtönökben mintegy százharminc zsidó ül legfogyó illegális bevándorlás miatt és vár a deportálásra. Az érvényben lévő törvények értelmében az, akit bíról uton deportálásra ítétek, egy évig még certifikátot sem léphet az ország területére.

a palesztinai kormány 9700 munkás bevándorlását engedélyezte.

Ebből 2200 certifikátot levonásba helyeznek az országban maradó illegális bevándorlók és turisták számára, úgy hogy végeredményben az új félreben 7500 certifikátot kap kézhez a cionista szervezet. Az exekutive körében még nem adták fel annak reményét, hogy az angol kormány a certifikátok számát növelni fogja. A megszavazott certifikátok száma rekordot jelent, annak ellenére, hogy az exekutive kérésre csak 40 százalékban lett honorálva. A cionista szervezet így is 1900 certifikáttal többet kap, mint az előző félreben.

Az októberi rekord

Jeruzsálem, nov. 18. Az eddigi ideiglenes számítások szerint, október folyamán közel hatezer zsidó vándorolt be Palesztinába. Ezek közül a haifai kikötőn keresztül 2900, a jaffai kikötőn keresztül 2600 bevándorló jött az országba, míg a többiek a szárazföldi határpontokon léptek az ország területére, háromszáz turista kapott engedélyt arra, hogy végleg letelepedjenek az országban.

A hatezer bevándorló a zsidó Palesztina visszahódításának történetében egyedül álló rekordteljesítményt jelent. Szeptember folyamán, tehát az előző hónapokban, mintegy négyezer zsidó vándorolt be az országba. A zsidó bevándorlás történetében eddig az 1933. évi október hónap tartotta a rekordot, 4393 bevándorlóval. Az ez évi októberben 1600-zal több volt a zsidó bevándorlók száma. Az új félre megszavazott certifikátok segítségével remélhetőleg sikerülni fog a bevándorlásnak ezt a megkapóan nagy lendületét a további hónapokra is fenntartani.

Jeruzsálem, nov. 18. A Jewish Agency statisztikai osztályának számításai szerint, a folyó év elmult tíz hónapjában, tehát 1934 január elsejétől november elsejéig több, mint 33 ezer zsidó vándorolt be legálisan Palesztinába. Az előző év megfelelő periódusában a legálisan bevándorolt zsidók száma 24753 személyre rugott. Az ez évi legális zsidó bevándorlás tehát 35 százalékos emelkedést jelent az elmult esztendővel szemben. A bevándoroltak között 6439 személy mint kapitalista került az országba. A tőkészek ezek szerint az összbévándorlók 22 és félszázalékát alkotják. Az előző év megfelelő tíz hónapjában 4932 tőkés vándorolt be Palesztinába. Az előző esztendővel szemben tehát 60 százalékkal nagyobb volt ez idén a tőkés bevándorlók száma.

A Jewish Agency certifikátjai segítségével az elmult tíz hónap folyamán 17.283 személy vándorolt be, aki az összbévándorlók 60 százalékát alkotják. 3866 személy, mint hozzátartozó kapott közvetlenül a kormánytól engedélyt a bevándorlásra. Ezek az összbe-

Szinkör Mozgó

Előadások mindennap:
3, 5, 7 és 9 órakor

Rendkívüli nagy premier!

A fejedelem nagy szerelme

Ragyogó operett-száger! Sok zene, sok szerelm! Pazar kiállítás, gyönyörű rendezés! Főszereplők:

Willy Fritsch

TRUDE MARLON,

PAUL HÖRDIGER,

IDA WÜST

A Balkán-szövetség is csatlakozik a marseillei büntény ügyében készült jugoszláv emlékirathoz

Csak a januári ülészek fogja letárgyalni az emlékiratot. Áadták a jugoszláv hatóságoknak Gradicseket

Prága, november 19. Csehszlovákiában lehetségesnek tartják, hogy a kisantant kívül a Balkán-szövetség tanácsa is csatlakozását jelenti be a marseillei büntény ügyében a Népszövetség elé kerülő jugoszláv emlékirathoz.

Genfben valószínűnek tartják, hogy a titkos szervezetek merényleteinek megakadályozására hivatott nemzetközi szervezet létesítéséhez a népszövetségi tagállamok mindegyike hozzájárulást adja.

A Petit Parisien szerint a marseillei büntény ügyében a felelősség megállapítását célzó emlékiratot a januári népszövetségi tanácsülés fogja letárgyalni. A lap utal arra, hogy a merénylet háttérének feszegetése nem éppen veszély nélkül való. A felelős kormány férfiaknak kell előrelátással kell rendelkezniük, nehogy utat nyissanak a szenvedélyek-

nek és a gyűlölködésnek.

Belgrád, november 19. (Rador). A Romániában letartóztatott Andrejew Gradicsek horvát terroristát tegnap átadták a jugoszláv hatóságoknak. Gradicseket a belgrádi rendőrfőfőrejtőre szállították. Megállapítást nyert, hogy Gradicseket távollétében halálra ítétek dr. Perovics bán, jelenlegi régens ellen elkövetett merénylet kísérletéért. Most újból bíróság elé állították.

Egyidejű belgrádi jelentés szerint Sándor király sirjához naponta érkeznek a küldött-ségek az ország minden részéből. Tegnap Svilajnatz környékéről nagyszámú paraszt jelent meg, akik 40 kilogramos gyertyát helyeztek a sirra, míg a szerbiai ékszerészek nagyértékű aranyból és ezüstből kidolgozott csillár hoztak.

Harmincezer, vagy 200 ezer munkanélküli él Romániában?

Vita a munkásszervezetek és a munkaügyi minisztérium között a romániai munkanélküliek számát illetően

Bucuresti-Bukarest, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A romániai munkanélküliek száma hosszú idő óta vita tárgyát képezi az illetékes állami hatóságok és a munkásság képviselői között. A munkásszervezetek legutóbbi kongresszusa beható vita tárgyává tette ezt a kérdést és ismételten határozatilag kérte a kormánytól a munkanélküliek állami segélyezésének törvényes uton való rendezését. A szakszervezetek főtítkárságának kimutatása szerint, Romániában pillanatnyilag kétszáz ezer munkanélküli él, illetőleg tengeti életét. Ezeknek többsége munkás, míg egy részük magántisztviselő. Kétszáz ezer munkanélküli igen tekintélyes szám, ha meg-

gondoljuk, hogy Romániában az összes munkások és alkalmazottak száma nem haladja meg a milliót.

Komolytalan kimutatás

A szakszervezeti kimutatással szemben a munkaügyi minisztérium nem sokkal ezelőtt terjesztett be jelentést a genfi nemzetközi munkahivatalnak arról, hogy Románia területén 30 ezer körül mozog a munkanélküliek száma. E kimutatás szerint 1929-ben 17.304, 1930-ban 23.686, 1931-ben 35.737 és 1932-ben 38.890 volt a munkanélküliek száma. 1933-ra nem készített statisztikát a munkaügyi minisztérium, hanem megelégedett annak megállapításával, hogy a munkanélküliség által-

ban 25 százalékkal csökkent, tehát 27 ezer körül mozgott az elmult esztendőben.

A munkaügyi minisztérium kimutatását munkások körében komolytalanak minősítik. A munkások azt állítják, hogy a munkaügyi minisztérium nem rendelkezik a szükséges eszközökkel a munkanélküliek pontos számának megállapításához. A szakszervezetek két évvel ezelőtt javasolták a minisztériumnak, hogy vegyesbizottságokat állítsanak fel, melyek helységenként ellenőrizzék a munkanélküliek számát. Az akkori munkaügyi miniszter eivben magáévá tette a javaslatot, de nem valósított meg semmitsem belőle, mert a minisztertanács nem adta hozzájárulását. Jelenleg a minisztérium az elhelyező hivataloknál csak az ugynevezett lumpenproletáriátus jelentkezik, a szakmunkások és tisztviselők csak a legvégső esetben kérik ki egy ilyen hivatal támogatását.

Mit mond a statisztikai hivatal

Az állami statisztikai hivatal adatai segítségével megközelítőleg lehet bizonyos megállapításokat eszközözni a munkanélküliek számára vonatkozólag. E hivatal kimutatja egyebek között, hogy 1929-től 1932-ig összesen 118.841 alkalmazottat bocsátottak el a különböző ipari és munkaágakból. Szakmánként az elbocsátások a következőképpen oszlanak meg: Petróleumipar 15.480, bánya 17.275, CFR 37.100, fém-, fa- és más nagyipari ágak 48.986. Mi történt ezzel a sok elbocsátott alkalmazottal? Es ez a kimutatás még nem is teljes, mert nem foglalja magában a néhány ezer kikötőmunkást, a kisipari munkásokat, a kereskedelmi alkalmazottakat és a bank és magánvállalatok likvidálása után kenyerüket vesztett magántisztviselőket. A fenti négy év alatt 349 nagy gyár szüntette be teljes mértékben működését a konjunktúra kutató hivatal adatai szerint. Ebből nem nehéz megállapítani, milyen nagy lehet a kenyerüket vesztett tisztviselők száma. Ezek szerint a szakszervezetek által kimutatott kétszáz ezer munkanélküli valószínűleg látszik. Elhelyezkedést az elbocsátottak nem igen találhattak, mert az elmult öt év alatt egyedül a textilipar fejlődött (gyapjú, trikotázs, harisnya, kész ruhaárú, stb.) Ebben az iparágban négy év alatt 35.963-ról 47.631-re emelkedett az alkalmazottak száma.

Figyelembe veendő végül a betegsegélyző pénztárak kimutatása. Eszerint, amíg 1926-ban 689.931 személy volt a betegsegélyző pénztáraknál nyilvántartva, addig a betegsegélyző pénztáraknál biztosítottak száma 1932-ben 442.956-ra rugott mindössze. Eszerint hat év alatt 261.149 személyel kevesebb a biztosítottak száma, ami a munkásszakszervezetek kimutatását ugyancsak valószínűvé teszi.

— Eibescu herceg Páneurópa hívének mondja magát. Bukarestből jelentik: A Dimineala intervjut közöl Eibescu Valentin hercegtől, a nemzetközi aeronautikai szövetség elnökétől, aki most tért vissza Amerikából. Eibescu élénk színekkel vázolja az amerikai aviatika fejlődését, majd az Európai Egyesült Államok mellett tesz hitvallást, amelyhez az első lépés egy nemzetközi aeronautikai rendőrség létesítése lenne.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

KÖZGAZDASÁG

Lăzeanu Constantin államtitkár kolozsvári propagandautja a belföldi kölcsönért

Dr. Sebestyén József a kolozsvári zsidóság lojális magatartásáról és áldozatkészségéről biztosította az államtitkárt. Ma tiné az Operában és szükkörü értekezlet a vármegyei prefektúrán

Slavescu pénzügyminiszter látogatása Temesváron

Cluj-Kolozsvár, nov. 18. (Az Uj Kelet tud.) Lăzeanu Constantin pénzügyi államtitkár vasárnap délelőtt Kolozsvárra érkezett. Az államtitkár az állomáson a hatóság fejei fogadták. Délelőtt Lăzeanu részt vett az Operában tartott meetingen, amelyet a kolozsvári tanács és a vármegyei prefektúra együtt tessen rendezett a belföldi kölcsön propagandája érdekében. A délelőtti meetingen Lăzeanu is felszólalt és a többi szónokokkal egyetértésben kihangsúlyozta, hogy a belföldi kölcsön jelentősége éppen abban áll, hogy az állam érdekében összpontosítsa az országban heverő tőkéket, melyek aztán a normális gazdasági élet vérkeringése útján újra a gazdasági életbe folyik vissza. Felhívta Lăzeanu a város minden rétegét, hogy erejéhez mérten vegyen részt a belföldi kölcsön jegyzésében és elsősorban fordul a gazdasági érdeklődőkhöz, hogy az állam érdekében a belföldi kölcsön sikerét elősegítsék.

Délelőtt öt órakor a vármegyei prefektúrán Lăzeanu államtitkár szűkebbkörű megbeszélést hívott egybe, a gazdasági érdeklődőket vezetőnek bevonásával. Lăzeanu volt az első felszólaló, aki rövid beszédében ismertette a belföldi kölcsön jelentőségét, majd kijelentette, hogy felvilágosítókkal készséggel áll az egybegyűlték rendelkezésére.

Lăzeanu államtitkár felvilágosításai Dr Dunca Jenő prefektus üdvözölte ezután az államtitkárt a vármegye, majd dr Borbély István a Kereskedelmi és Iparkamara nevében. Ezután megkezdődött az értekezlet, melynek során először dr Ligeti Sándor, a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. vezérigazgatója arra vonatkozólag kért felvilágosítást, mennyiben igazak azok a hírek, hogy a kölcsönjegyzés terminusát esetleg meghosszabbítják. Ezután azt a kérdést intézte az államtitkárhoz, hogy adóbonokat és kincstári követeléseket kompenzációs alapon lehetne-e a belföldi kölcsönre jegyezni. Lăzeanu államtitkár részletesen válaszolt dr Ligeti Sándor kérdéseire és kifejtette, hogy a kormányzat elhatározott szándéka a kölcsönjegyzéseket november 30-ig befejeztetni. Ez a mostani kölcsönjegyzés, amely az állami kölcsönművelés első részlete, az előre kidolgozott tervek szerint készpénzzel történik, hogy az országban heverő tőkéket az állam magasabb céljaira összpontosíthassa. A kölcsön második transza előreláthatólag már január folyamán aláírásra kerül és annak kifejezetten az lesz a célja, hogy az állam tartozásait, különösképpen a régebbieket rendezze, ez alkalommal fogják a bonokat és egyéb, az állammal szembeni követeléseket a kölcsönjegyzésre lehetőséget tenni, hogy ezek a befagyott követelések is mobilizálhatók legyenek.

A zsidóság részvétele

Több felszólalás után dr Sebestyén József, a Kereskedelmi Hitelintézet elnöke, szólt fel ugyanis; mint a gazdasági élet egyik képviselője és úgy is, mint a kolozsvári zsidóság reprezentánsa. Sebestyén József dr üdvözölte Lăzeanu államtitkárt, majd kifejtette, hogy Kolozsvár gazdasági helyzete igen nehéz és a gazdasági válság is jórészt a város zsidóságát érintette. Kolozsvár zsidó közössége azonban mindent el fog követni, hogy anyagi erejéhez képest, de még ezen felül is részt vegyen a belföldi kölcsön jegyzésében és ezzel dokumentálja lojális magatartását és áldozatkészségét az állammal szemben. Bizonyította ennek, hogy az orthodox hitközség a jövő vasárnapra renkiivili közgyűlést hív egybe, amelyen meleg felhívást intéz a hitközségek tagjaihoz, hogy a belföldi kölcsön jegyzéséből a maga részét kivége. Kéri Lăzeanu államtitkárt, tolmácsolja a kormányzatnak a kolozsvári zsidóság lojális áldozatkészségét.

Lăzeanu meleg szavakkal köszönte meg dr. Sebestyén József beszédét, mely láthatóan nagy benyomást keltett a jelenlévőkre. Az államtitkár kijelentette, hogy a Sebestyén József dr. által hangzottakat úgy Slavescu

penzügyminiszterrel, mint a kormánnyal közölni fogja.

Ezután dr. Dunca Jenő vármegyei prefektus intézett újabb meleg felhívást a jelenlévőkhoz, majd dr. Comsa szenátor jelentette be az ipari munkásság részvételét a kölcsönjegyzésben.

Lăzeanu államtitkár, aki dr. Cioran professzor, a Banca Nationala igazgatója, valamint Vasile Tautu és Pop pénzügyigazgató társaságában jelent meg, az értekezletet befejezetnek nyilvánította.

A pénzügyminiszter Temesváron

Timisoara-Temesvár, november 19. (Az Uj Kelet tud.) A belföldi kölcsönjegyzés hathatós propagálása érdekében Slavescu pénzügyminiszter vasárnap Temesvárt látogatta meg, ahol az ipar, a kereskedelem és a hazatulajdonosok képviselőinek jelenlétében a belföldi kölcsönről beszélt. Meltatta a Bányászati és nagy gazdasági horderejét az ország életében és annak a reményének adott kifejezést, hogy ez az ország részét a belföldi kölcsön jegyzéséből. A miniszter azt a javaslatot tette, hogy az államnak szállító iparvállalatok kötelezzék magukat az állammal szembeni követeléseik 26 százalékát a kölcsönre lejegyezni.

Ebből kifolyólag heves vita támadt a pénzügyminiszter, valamint Vermes Ernő gyárigazgató és Lendvai Jenő volt kamarai titkár között, akiknek kijelentéseit Slavescu magára nézve sértőnek találta. Az incidens elsimítása után a bankok képviselői tisztelegtek a miniszternél, aki melegen gratulált Kubicek Oszkárnak, a Leszámitolóbank vezérigazgatójának 40 éves működési jubileumához. A kereskedők egyesülete küldöttségileg azt kérte, hogy állami követeléseik egy részét jegyezhessek a belföldi kölcsönre. A miniszter ígéretet tett, hogy az ügyet átvizsgálja, majd Aradra utazott át.

Ellenőrzi a kormány az üzletek árait

Bucuresti-Bukarest, nov. 18. Az utóbbi napokban áremelkedés volt észlelhető egyes cikkekben. Az áremelkedés annak a körülménynek tudható be, hogy még mindig teljes bizonytalanság uralkodik a piacon a kontingentálási rezsim tisztázatlan helyzete miatt és egyes cikkek kereslete ennek arányában emelkedett. A kereskedelmi és ipariügyi minisztérium kommunikált arról, amelyben kijelenti, hogy az áremelkedésekkel szemben az üzletkötési törvényt fogja érvényesíteni. A miniszteri határozatról értesítették az összes kereskedelmi felügyelőket, sőt a fővárosban már meg is kezdték az üzletek ellenőrzését.

A kereskedők körében kínos feltűnést keltett a minisztérium intézkedése. Az árkémszabályozás, minden kereskedelmi logika szerint, kizárólag a kormány habozó, bizonytalan és az üzleti életet megbénító kontingentálási tojástancának kell tulajdonítani. Az import már hónapok óta szünetel, aminek következményeit nem utólagos és igazságtalan retorzióval, hanem előrelátással és méltányossággal kellett volna megakadályozni. A bukaresti kereskedők elkeseredet akcióval próbálják kotrakarrizozni a kormány intézkedését.

Egységes hajózási vállalatot alapítanak a kisantant államok. A kisantant legutóbbi konferenciáján elhatározták, hogy egységes dunai hajózási vállalatot alapítanak. Ennek értelmében Románia Csehszlovákia és Jugoszlávia dunai hajózási vállalatjai fuzionálni fognak. A román közlekedésiügyi és külügyminisztérium közös bizottságot jelölt ki Tabacovici államtitkár vezetésével, mely a fuzió tárgyalások folyamán a román érdekeket képviselni fogja.

Export-import

Az ugynevezett háromoldalú kompenzációs üzletekről sok szó esik mostanában a gazdasági életben, tényleges üzletek lebonyolítására azonban még alig került sor. Eddig összesen egy nagyobb, háromoldalú kompenzációs üzlet jött létre a magyar export közreműködésével. Egy magyar vasgyár vasárut szállított Romániába mintegy félmillió pengő értékben. A szállított áru lej ellenértékét átengedte egy romániai pertóleumfinomító, melynek Bulgáriával szemben volt követelése. Az adós bolgár cég viszont egy egyenlített ki tartozását, hogy dohányt szállított Magyarországra a Dohányjövődék részére, végcredményben tehát a magyar vasgyár árujának ellenértékét a magyar Dohányjövődék fizette ki. — A cseh kormány fontos beviteli reformot készít elő az ásványolajok importját illetően. Az ásványolajellátást új törvénnyel szabályozták s ezzel kapcsolatban felemelik az ásványolajadót. Ezzel szemben a cseh kormány a benzinvám leszállítását tervezi.

SPORT

Universitatea—Unirea Tricolor 3:0 (1:0)

Cluj-Kolozsvár, november 19. (Az Uj Kelet tud.) Négy heti „távollét” után vasárnap egy új Universitatea mutatkozott be a kolozsvári pályán. A csapat játéktudása és főleg stílusa óriásit fejlődött. Szemben a régebbi, főleg egyéni kitéréseire alapított játékmóddal, az Universitatea ezuttal az ideális, minden játékost egyformán foglalkoztató futballt játszotta, amelynek természetesen nem maradtott el gyümölcse. A csapat legjobb részének a csatársor bizonyult, amely villámgyors akciókkal, pompás keresztpasszokkal és váratlan betörésekkel operált.

Az Unirea Tricolor jó együttes benyomását keltette, a csatársorban azonban több gyenge pont van és ez az oka a csapat gyakori gyenge szereplésének. Legjobb része a halvesor, amelyben Steinbach a középfedezet posztján a lelke az együttesnek. Kivételes klasszisú játékos. A gólokat Baciu, Surlasiu és Ploesteanu lötték. Egyénileg Jancovici, David és Esciu, illetve Steinbach, Robe és a balbekk Gavád váltak ki. A mérkőzés a temesvári Murgu jól vezette.

Universitatea: Sepsi, Borgia—Jancovici, Stefanescu—Gain—David, Orza—Ploesteanu—Tabac—Surlasiu—Baciu.

Unirea Tricolor: Radulescu, Sucitulescu—Gavád, Robe—Steinbach—Rusen, Florea—Bogdan—Schlieriu—Carjan—Seifert.

NAC—Crisana 3:1 (1:0). Nagyvárad, november 19. A nagyváradi derby a fejlettebb technikájú és rutinosabb NAC megérdemelten nyerte. A gólokat Chioriu, Kocsis és Bodola, illetve Matei lötték. Jó bíró volt Xifando.

Venus—Romania 1:0 (0:0). Bukarest, november 19. A lövésztárhányban szenvedő Romania több veszélyes támadást vezetett és kis szerencséjével eldöntetlen is lehetett volna az eredménye. A Romania legjobb része ezuttal is a védelem volt, amelyben Felcsan excellált. A mérkőzés egyetlen gólját bomba-lövésből Volodea szerezte. Bíró Moravetz.

Ripensia—CFR 2:0 (1:0). Temesvár, november 19. Nehéz, de biztos győzelem, melyből a Ripensia jobb csatárjátékával vette ki részét. A mérkőzés eredménye a papírfornának megfelelő és reális. A gólokat Bindea és Schwartz lötték. Bíró Seliceanu Gligor.

Juventus—Gloria 2:1 (1:0). Arad, november 19. A jóképességű bukaresti csapat a hét megépetését hozta eredményes játékával.

Haggibbor—Avram Jancu 0:0 Cluj-Kolozsvár, november 19. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor futballegyüttese az alkerületi bajnokság során vasárnap az őszi forduló utolsó mérkőzését játszotta. A mérkőzés a Haggibbor teljes lényének jegyében folyt le, ebből azonban csak 14:2-es kornerarányra telet. Az egész együttesből csak Krausz II, Zelig és Fischer nyújtott megközelítő, Mózes, Steiner és Szilágyi kritikán alól szerepeltek. A többiekre sem lehet sok jó: mondani. A meccset Giurgiu Ghitá kifogástalanul vezette.

Milyen bírságok fizethetők adóbonoknál. Az 1934 július 6-i törvény 4. szakasza előírja, hogy az adóbonok mindennemű bírság kifizetésére felhasználhatók. A pénzügyminiszter most szükségesnek találta, hogy körrendeletben hangsúlyozza, hogy mindazokat a bírságokat, melyeket 1934 március 31-e után vetettek ki, készpénzben kell kifizetni, az adóbonok tehát csak az ezelőtti bírságokra vonatkoznak.

Kedvező vetésjelentések. A földművelésügyi minisztérium szerint az ország vetésjelentései igen kedvezőek. Tengeri több van, mint eddig, viszont árpában és zabban csökkenés mutatkozik.

Csak jogvégett pénzügyi ellenőrök lesznek. A pénzügyminisztérium legújabban rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben csak jogvégett pénzügyi tisztviselők jelenthetnek ellenőri vizsgára. A pénzügyminisztérium sulyt helyez arra, hogy a pénzügyi ellenőrök megfelelő főiskolai végzettséggel rendelkezzenek és teljesen jártassak legyenek az üzleti könyvek vezetésében és az ezekre vonatkozó törvényekben.

Reuniune—UEC 2:0 (1:0). II. oszt. bajnoki.

Gyulafehérvár. Mihai Viteazul—Solvay 5:0 (3:0).

Temesvár. Bajnoki mérkőzések: Banatul—Fratelia 3:1, Rapid—Unirea 6:2, Politehnica—Electrica 1:1.

Arad. Hakoah—Transilvania 4:3 (4:2), Alimentatia—Juventus 3:1 (1:0), Szatmár. Törekvés—Barkochba 2:1 (1:0), Phönix—Kolping 4:0 (4:0). Barátország.

Brassó. IAR—Astra 2:1 (1:0), Olimpia—Ivria 2:1 (1:0), Gloria—Victoria 1:0 (1:0).

Nemzeti bajnokság B)

1. csoport. Bukarest: Makabi—Victoria Konstancia 5:1 (2:1), Ploesti: Sportul Studentesc—Tricolor 1:1 (1:1).

2. csoport. Krajova: ILSA—Rovine Grivita 3:2, Petrosény: Jiul—TMTTE 4:0 (1:0).

3. csoport. Kolozsvár: KAC—Kerámia 5:1 (4:1). A gólokat Lenkei (2), Bakos, Vass és Brassai, illetve Frissmann lötték. Jól bíráskodott Czinczár. Nagyvárad: Olimpia CFR—CFR Nagyvárad 3:3 (2:1).

4. csoport. Diécszentmárton: SG Sibiu—Sticla 4:2, Marosvásárhely: Mures—CFR Piski 6:2 (2:1), Nagyszeben: NSE—Vitrometan 3:0 (1:0).

5. csoport. Braila: Dacia Unirea—Franco Romana 1:0 (1:0).

Külföldi eredmények

Bécs. Rapid—WSC 3:2 (1:2), Admira—TAC 1:1 (1:0), Vienna—WAC 2:0 (1:0).

Wacker—Hakoah 4:3 (2:0), Libertas—Favoriten 3:1 (2:1), Austria—FC Wien 1:1 (1:0).

Budapest. Bocska—Hungaria 2:0 (2:0), Újpest—Phöbus 5:3 (4:1), III. ker.—Kispest 3:1 (1:1), Attila—Somogy 2:0 (2:0), Soroksár—Budai 11 2:0 (0:0). A Ferencváros—Szeged mérkőzést 2:2 állás mellett a 75-ik percben a leereszkedett sűrű köd miatt félbe kellett szakítani. A meccset november 28-án, vagy december 2-án újrajátszzák.

Uj vezetőséget választott a kolozsvári labdarugó alkerület. Vasárnap tartotta meg a kolozsvári alkerület tisztújító közgyűlését, mely a várakozás ellenére simán folyt le és megválasztott vezetőség olyan összetételű, amely Kolozsvár sporttársadalmának minden rétegét kielégíti. Elnök: Bogovici czedes. Tagok: Hirsch Ernő Haggibbor, Giurgiu Ghitá U, Pitea mérnök CFR, Horváth Balázs KAC. Póttagok: Dr. Chendi, Jurca és Imbuzan. Ellenőrök: Boldor, Lőrinczy és Bartók, póttagok: Hirsch Gyula és Florian.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Könyvféreg. Ha dohánypor, vagy naftalin nem használát, úgy chlorkészítmények vólnának csak hatások. Dichloretilen, vagy trichloretilen, esetleg para dichloretilen. Ké előbbi oldat s alkalmazásukkal óvatosan kell bánni, mert leoldják a bőrkötésről a festéket. Amennyiben fenti chlorkészítményeket nem tudná gyógyszerárban beszerezni, úgy esetleg koncentrált formaldehid oldattal, ez is használható fog.

M. M. Iva Mica. Sziveskedjék kérdéseit teljes részletességgel s a konkrét eset precíz meghatározásával megismételni. Sajt. Sziveskedjék a következő címhez fordulni: Fényes Lipót Cluj, str. Paris No. 36.

A devizakü

Bucuresti-B. Uj Kelet tud. minisztériumban su-Strungu miniszter és mellett értekezlet tartására a szeptember 2-án az ellenőrző lapítja, az export árak ellenőrzésébe tartó árai aláérték megakadályozza gazdasági körülmények tartása.

A kereskedelem intézkedéssel a való közönlésé lyozni. Az új köbeléptetése elő

Koncert elnöklés vonása Cionist

Miról tárgy Jabotinsky

Lemberg, november 19. megjelent „Chwi rizi információt lentést közli: „Azok a tárgy mir Jabotinsky, és David ben Gur kasság vezérei a egyezmény megkötéséig politikai tevékenységük, az a megállapodásban rendkívül fontos pontjaiban a z:

1. A revizió tadruth Haovd szervezetek teremtény.

2. A revizió nak a Keren K jessző munkába

3. A revizió

Köteleless és kin 4 1/2 0-OS orsz ker Jegy Phönix élet fiók

Kinevezték a vámhivatalokhoz az export-import ellenőrző-bizottságokat

A devizakiözönlést akarja megakadályozni a kormány intézkedése

Bucuresti-Bukarest, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A kereskedelmi és iparügyi minisztériumban tegnap délután Manolescu-Strunga miniszter elnökletével, Leon alminiszter és Evián főtitkár részvétele mellett értekezletet tartottak a kontingentálás ellenőrzésére hivatott bizottság összeállítására céljából.

Az ellenőrző bizottság feladata, mint azt az új kontingentálási rendszer megállapítja, az exportált és importált cikkek árának ellenőrzése lesz. A bizottság hatáskörébe tartozik a különböző árucikkek árai aláértékelésének és túlértékelésének megakadályozása és az áraknak az adott gazdasági körülményeknek megfelelő nívón való tartása.

A kereskedelmi minisztérium ezzel az intézkedéssel a devizának az országból való kiözönlését szándékszik megakadályozni. Az új kontingentálási rendszer életbeléptetése előtt ugyanis megállapították,

hogy a külföldre exportált árucikkek, árának felülértékelése folytán, jóval nagyobb devizamennyiség ment külföldre, mint azt a Banca Nationala devizaállománya megengedte volna.

A kereskedelmi minisztérium az ellenőrző bizottságokat a következőképpen állította össze:

Nagyváradra Serbanescu vámigazgatót, Pompiliu Banca Nationala inspektort és Manulia kormánytagot.

Szatmáron Cosaceanu vámfőnök, Boncea a Banca Nationala részéről és Joan Grecu a minisztérium részéről lettek a bizottság tagjai.

Aradon Banu Ioant., Cosma Banca Nationala igazgatót és Pacuraru kereskedelmi kamarai titkárát nevezte ki a minisztérium az ellenőrző bizottságba.

A bizottság tagjai ma már átvették hivatalukat és megkezdik működésüket az ország összes vámhivatalainál.

Koncentrációs exekutívé Weizmann elnöklete alatt a revizionisták bevonásával — vagy végleg elválnak a Cionista Szervezet és a revizionista unió utjai

Miről tárgyaltak és miben állapodtak meg Londonban Ben Gurion és Jabotinsky? Egy leMBERI cionista lap feltűnést keltő leleplezése és a hivatalos tényezők helyreigazítása

Lemberg, november 19. A Lembergben megjelenő „Chwila“ című cionista lap párizsi információk alapján a következő jelentést közli:

„Azok a tárgyalások, amelyeket Vladimir Jabotinsky, a revizionista unió elnöke és David ben Gurionnak, a palesztinai munkásság vezére az ismert londoni békeegyezmény megkötése után is folytattak, további politikai megállapodáshoz vezetnek, az a megállapodás, amely következményeiben rendkívüli fontossággal bírhat a Cionista Szervezet jövőbeni fejlődésére, főbb pontjaiban a következőket tartalmazza:

1. A revizionisták elismerik a Hsztráth Haovdimot, mint munkás-szakszervezetek teremtésére jogosult intézményt.
2. A revizionisták újra bekapcsolódnak a Keren Kajemeth és a Keren Hajeszód munkába.
3. A revizionisták elismerik a Cionista

szervezet fegyelmét és annak teljes mértékben alávetik magukat.

4. A revizionisták hozzájárulnak ahhoz, hogy a Cionista Világszervezet elnökségére Weizmann jelöljék, azzal a feltétellel, hogy Jabotinsky kapja az alelnöki tisztséget.

A cionista mozgalom legfőbb vezetésében eszközölni személyi változások végrehajtására rendkívüli kongresszust hívna össze, melyen a 18. kongresszusra választott delegátusok fognak résztvenni.

A Chwila fenti értesülése óriási feltűrést keltett. A jelemtéshez a varsói Hajnt című napilap, mely közel áll az exekutívéhez, a következő reflexiót fűzi:

„Feltétlenül megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint a Chwila fenti híradása nem fedti teljesen a tényeket. Így például nem volt szó arról, hogy egy elnöki és egy alelnöki méltóságot kreálnak a Cionista Szervezetben.

Ezzel szemben szó volt egy olyan koncentrációs vezetőség alakulásáról, melyben a revizionisták is résztvennének. Weizmann esetleges jelöltése nem képezhet akadályt a revizionistáknak ebbe az exekutívébe való belépésére.

Ezenkívül a megállapodásnak két másik pontja van még, amelyek egy nagyszabású politikai és kolonizatorikus akció beindítására vonatkoznak.

Ami a munkaadók és a munkások közötti viszony szabályozását illeti, Ben Gurion és Jabotinsky között megállapodás jött létre, mely szerint külön egyezmény fogja szabályozni a sztrájkok megakadályozásának ügyét.

Mindezen megállapodások ideiglenes jellegűek és még nem kerültek aláírásra. A végleges ratifikálás attól függ, hogy a cionista exekutív egyfelől és a revizionista unió másfelől belemegy-e az összes pontokba.

Ha egyik, vagy másik fél részéről a béketervezetet elvetnék úgy — és ebben azonos álláspontot képviseltek

RICHARD HUDNUT készítmény, a minőség bizonyítéka

A híres kozmetika gyár: Richard Hudnut a most kezdődő szezon elején ajánlja három arckrémét, amelyet New-York, Páris, London szakértő hölgyei kosználnak. A Cleansing Cream Richard Hudnut Three Flowers az arcbőr tisztítására, este, lefekvés előtt, vagy bármikor, amikor az arcbőrt meg kell tisztítani, a Skin & Tissue Cream Richard Hudnut Three Flowers az arcbőr táplálására és a bőrszövetek megerősítésére, ugyancsak este és a 'Vaseline' Cream Richard Hudnut Three Flowers főleg arcbőr elérésére és abból a célból, hogy a puder jól tartson, mindig a puder használatá előtt.

- E krémek kaphatók úgy tégelyekben, mint tubusokban.
- A Richard Hudnut Three Flowers puder ugyancsak hatékony segítőtárs a Nyugat ünnepeit szépségünknek.

RICHARD HUDNUT
THREE FLOWERS
ARCKRÉMEK

Ben Gurion és Jabotinsky — teljesen el kell, hogy válljanak a Cionista Szervezet és a revizionista unió utjai. Ben Gurion kijelentette Jabotinskynek, hogy a megállapított békefeltételek nélkül a revizionisták nem maradhatnak bent a Cionista Szervezetben.

Ezokról a megállapodásokról bizalmas jellegű közleményekben informáltak a zsidó lapokat. A „Chwila“ megszegte ezt a diszkreciót és még hozzá nem egészen hi-

en, sőt megváltoztatott formában tette közzé az egyes pontokat.

Jeruzsálem, november 19. A cionista exekutív folytatja a béketárgyalásokat a cionista pártokkal. Ebben a hónapban a Mizrachi a zsidó állampárttal veszi fel a tárgyalásokat, de nem Londonban, mint ahogy eredetileg jelentették, hanem Jeruzsálemben. Ben Gurion, mint jelentették, elhagyta már Londont és a közeli napokban megindítja a tárgyalásokat Jeruzsálemben.

Kormányzóságának tizenötödik évét ünnepelte tegnap Horthy magyar kormányzó

„Sohasem tettem különbséget ember és ember között” — mondotta Horthy

Budapest, november 19. (Rador.) Horthy magyar kormányzó bevonulásának 15-ik évfordulója alkalmából nyilatkozatot adott a Pesti Naplónak, többek között a következőket mondva:

— Magyarország ma nem az, ami 15 évvel ezelőtt volt, amikor bárki, bármely részéhez hozzányúlhatott és bárki hazug szavakkal félrevezethette. A magyar nemzet országában nyugalom és biztonság uralkodik. Előtte ma éppúgy, mint ezelőtt 15 évvel, nincsenek pártok és én nem tettem sohasem különbséget ember és ember között. Az embereket két kategóriába osztom: az egyikbe azok tartoznak, akiknek van meggyőződésük, a másikba az összes többiek. Az az 5 év, amelyet Ferenc József mellett töltöttem, mint adjutáns, mély nyomot hagyott bennem. Ez éveknek tapasztalatai gyakran nagy

hasznomra voltak feladataim teljesítésénél. Gyakran bálával gondolok annak a példájára, aki engem sok hibától óvott meg. Amikor valaki, mint én, egy olyan uralkodót szolgál, akinek egész lényét a nyíltság, az erkölcsi magasság és a kötelesség fanatizmusa hatotta át, akkor arra az emberre emberi hiúságoknak nincsen már befolyásuk.

— Egy pillantást vetve magunk köré a világba, néha az az érzésem, hogy a nagy szenvedések, amelyekben mindnyájunknak, de különösen Magyarországnak részünk van, csak hasznunkra lesznek, a szenvedés jellemünket acéllá edzi és erőt ad nekünk ahhoz, hogy megtartsuk a helyünket. Azt hiszem, hogy nyomoruságunk mélységéből fogjuk megtalálni azt az utat, amely a felemelkedéshez vezet.

A legutóbbi osztrák események kimélyítették az osztrák-olasz kapcsolatokat

Mussolini beszéde az osztrák vendég fiszteletere adott banketten

Róma, november 19. (Rador.) Mussolini az osztrák vendégek fiszteletere adott banketten beszédet mondott. Kihangsúlyozta az osztrák-olasz barátságot, aminek új bizonyítéka ez a látogatás. Ez a barátság a közös érdekek és eszmék alapján fejlődik mind szorosabbra. A legutóbbi események, amelyeket az olasz nép, mély részvétellel kísért, még inkább hozzájárultak a kapcsolatok kimélyítéséhez, mert az osztrák-olasz barátság az európai szolidaritás szükségleteinek kielégítője. Ez nem akadályozza meg azonban a más államokkal szükséges baráti kapcsolatokat sem.

Schuschnigg köszönetet mond Mussolininak az Ausztriának súlyos megpróbáltatása napjaiban nyújtott segítségért, ami anélkül történt meg, hogy Olaszország bele akart volna valaha is szólni Ausztria belügyeibe. A mi szoros kapcsolataink Magyarországgal támogatva a római egyezmény által is, nem jelentenek elszigetelési törekvést harmadik államokkal szemben.

Sőt készek vagyunk mindenkivel együtt szolgálni a közérdeket, aki velünk kapcsolatba akar lépni.

Schuschnigg kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter tegnap a pontini mocsarak helyén épített Sabaudia és Litorio városokat tekintették meg.

Róma, november 19. Tefvik Rüzsdy bejtörök külügyminiszter Milánóban beszámolóját folytatott az odautazott római török követtel.

PIHEPAPLANOKAT

legolcsóbban és szakszerűen készíti a
MAGAZINA PLAPOME MODERNE

(Hirsch Ernő) paplanüzletében Cluj Str. Vlahuta (Bólyai uca) 2.

Kötelessége

és egyben érdeke is mindenkinek a

4 1/2 0-OS

országfejlesztési kölcsön sikeréhez hozzájárulni. Jegyzéseket elfogadják a

Phönix

életbiztosító társaság összes fiókjai.

szék kérdéseit két eset precíz...
Paris No. 36.

SZÍNHÁZ-FILM

„A kolozsvári zsidóság elhagyta a jiddis nyelvet, de megtartotta zsidó szívét“...

Max Reisch igazgató lelkes nyilatkozatban köszöni a kolozsvári zsidóság támogatását. Erdélyi turnéra indult a nagysikerű társulat

Cluj Kolozsvár, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A csernovici jiddis színház egyhetes kolozsvári vendégjátéka páratlan sikerű volt. Kilenc előadást tartottak a jiddis színészek és a közönség mindannyiszor zsufolásig töltötte meg a színházat. Meg lehet állapítani, hogy Kolozsváron jiddis színházról még nem aratott ilyen áttűtő erejű sikert és ez kétségtelenül a társulat kitűnő kvalitásainak, a színészek egyéni képességeinek, elsősorban természetesen az istenáldotta tehetségű Szidi Thalnak köszönhető. A társulat élén Max Reisch áll, a jiddis színház régi szakembere, Csernovic zsidó közéletének közismert tagja, fáradságot és anyagi áldozatot sem kímélő munkával. A színházgató tíz évvel ezelőtt teremtette meg ezt a társulatot, mely azóta is Csernovicban működik. A nagysikerű kolozsvári vendégjáték után beszélgetést folytattunk Max Reisch-sal a kolozsvári közönségről, a csernovici jiddis színházról és a társulat turnéjának ezutáni állomásairól.

— Rendkívül kellemesen lepott meg — mondotta Max Reisch — az a lelkes megértés, amellyel a kolozsvári zsidók a vezeté-

drámaírodalom gyöngyeit a közönség elé vigyik és ezáltal ne csak szórakoztatják, hanem valóban nevelik is legyünk a zsidó közönségnek.

— Egész színészi és színházgatói működésem alatt mindenképpen arra törekedtem, hogy felülemelkedve a rideg üzleti szempontokon, a zsidó kultúra és a zsidó népiség ügyét szolgáljam. Ezt a szellemet Csernovicban, ebben a nagy zsidó tradíciókkal rendelkező zsidó városban szívtam magamba, ahol eddigi működésem oroszlanrészre lezajlott. Társulatom eredményes kulturális tevékenységét nem egy alkalommal ismerték el úgy a zsidó, mint a nemzsidó közönség és ennek eredményeként kaptuk meg a privilégiumot arra, hogy mint hivatalos városi színház működhessünk. A vezetésem alatt álló társulat nemrégiben ünnepelte tízéves jubileumát, mely alkalommal öfelsége Károly király a legmagasabb elismerésével tüntetett ki.

— Kolozsvárról Marosvásárhelyre utazunk és aztán sorban felkeressük az erdélyi zsidó centrumokat, ahol ugyancsak igaz művészetet és lelkesedéssel kívánunk szólni zsidó testvéreinkhez. Remélem, miként erdélyi tur-

zetében él még a Táncol a kongresszus! — Ugyanaz a hangulat fogja el a nézőt, mert a film tele van sok zenével és tánccal, slágerrel, sok szerelmmel; pazar kiállításokkal és ragyogó rendezéssel van a darabnak, amelyben Trude Marlen, Ida Wüst és Paul Hörbiger játsszák Willy Fritsch mellett a főbb szerepeket.

Mindenkinek kellemes szórakozás lesz a Szinkör-mozgó látogatása, mert a legújabb premierslágeret olcsó helyárrakon nézheti meg.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, november 21: Carmen. (Marinescu Emil vendégzereplésével a bukaresti Operától.)

Péntek, november 23: Cigánybáró. (Marinescu Emil vendégzereplésével a bukaresti Operától.)

Szombat, november 24: Fát frumos. (Iskolai matiné.)

Vasárnap, november 25: Swanda a dudás. (Matiné.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden: CLEOPATRA. Főszereplő: Claudette Colbert. Vasárnap az előadások d. e. 11-től kezdődnek. A d. e. 11-es és d. u. 3-órás előadásokon minden hely 22 lej.

— Nagy Lajos: Kiskunhalom. Még orosz nyelvre is lefordították és pályadíjjal tüntették ki ezt az érdekes, értékes könyvet. Parasztokról szól a „Kiskunhalom”, de szemlélete különbözik minden más magyar iróttól, aki eddig a faluról és annak népéről írt. Kiskunhalom parasztjait sem ostobaság, sem rávissza, sem tudatlanság, sem durvaság vagy kegyetlenség nem jellemzi a társadalom más kategóriáéhoz tartozókkal szemben. Nincsenek hazugul idealizálva, a maguk természetességében beszélnek, cselekszenek, élnék sorsuk a lényegi kérdésekben azonos az intellektuálisok, a polgárok sorsával. 232 oldalon Pantheon kiadásban 72 lej, kötet 102 lej minden könyvkereskedésben, — kiadó hivatalunkban, vagy Letpaganál Kolozsvár. Kérje a Pantheon kiadványok jegyzékét.

sem alatt álló társulat szereplését kísérték. Meglepetésem annál nagyobb volt, mert hiszen tudtam, hogy a jiddis nyelvű kultúrának és színjátszásnak itt mélyebb gyökerei nincsenek, minthogy az asszimiláció már a háború előtti években elhódította a jiddis nyelvű zsidó lakosság legnagyobb részét. Nem hódította el azonban a zsidó szívet és a zsidósághoz való ragaszkodás érzését. Már pedig egy kulturproblémánál ez a döntő motívum. A jiddis nyelven keresztül nemcsak szórakozik ez a publikum, hanem a zsidósághoz való hozzátartozását manifestálja.

— Eppen ezért a zsidó színház kérdését is elsősorban kulturális, sőt kulturpolitikai kérdésnek tekintem, amellyel behatóan foglalkozni kellene az erdélyi zsidó közélet vezetőférfijainak. Szerény véleményem szerint itt is, miként számos más országban, meg kellene alakítani a zsidó színház barátainak egyesületét, amely erkölcsi és anyagi támogatást nyújtana a zsidó színházak és lehetne tenni, hogy programunk összeállításánál ne csak a közönség-siker, hanem fokozott mértékben az irodalmi szempontok is dominálnának. Lehetővé tenni számunkra, hogy a szépségesen szép és gazdag jiddis

nenk eddigi során, a továbbiakban is méltányolni fogja a zsidó publikum komoly munkáját és erőfeszítésünket. Turánk végén. Ha erre csak egyetlen lehetőség lesz, visszatérünk Kolozsvárra, ahol olyan szívet-lelket gyönyörködtető szeretettel és lelkesedéssel fogadtak bennünket. Szeretném az Uj Kelet olvasóinak is ismételtten megköszönni ezt a büszke és öntudatos zsidó magatartást, a mellyel a zsidó közönség estéről-estére eljött meghallgatni a zsidó szót és az ünneplést, amely társulatom minden tagjának felejthetetlen élménye marad.

Megkezdődnek a Szinkör Mozgóban a rendszeres mozielőadások

Városunk legnagyobb és legolcsóbb mozgószínházában a Szinkörben — míg a színház távol van — a legújabb slágerfilmeket vetíti a mozgó vezetősége. Rendszeresen, napi négy előadást fogunk tartani. A nagy megnívó műsor e hó 20-án, kedden, Willy Fritsch slágeroperettje: A fejedelm nagy szerelme. A közönségnek bizonyára emléke-

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat a legelőnyösebb feltételek mellett közzéveti a „Globus” házasságközvetítő iroda Alba-Iulia, Str. Avram Iancu 4. Válaszbélyeg melléklendő.

Gebildetes Fräulein, deutsch, rumänisch, besondere Methode in Kinderziehung Pflege und Unterricht, sucht bei jüdischer Familie — gerne auch am Dorfe oder Provinz — sofortige Stelle. Briefe u. bescheidene Ansprüche an die Administration dieses Blattes.

Gyakorlott könyvelő, román, magyar, német nyelvtudással, állást kaphat. Részletes ajánlatok az előbbi fizetések és jelenlegi igények megjelölésével Bucuresti, Casața postala 458.

Társat keresek már jól bevezetett patentrozott találmányhoz 70.000 lej tőkével. Havi 4000 lej jövedelem biztosítva. Leveleket „Patent” jellegre a kiadóba.

Két szép parkettes, napos szoba, előszoba, fürdőszoba — esetleg konyhahasználattal — vagy teljes ellátással, kertés villában. gyermektelen párnak kiadó. Cim a kiadóban.

Hübsher Junger Mann, 22 Jahre alt, Militärfrei, gewesener

ישנה בחור, 22 שנים, אינטליגנט, פרפקט רומניש, דייטש, אונגאריש, אין וורט און שריפט און פונקטן פאמיליע שוכט פאסענדע עינהייט. Gefällige Antr. unter „Ernst“ an die Administration.

A belföldi kölcsön

növeli a bizalmat a román nemzet erejében, megratítja mindenkit, hogy a nép öntudatos az állammal szembeni kötelezettségeivel, kifejezője a nemzet szolidaritásérzésének:

A belföldi kölcsön

biztosítja az ország védelmét, eszközöket szorgalmat békés hivatala számára, hozzájárul az utak építéséhez, iskolák, kórházak emeléséhez, lehetőséget nyújt a közegészségügynek a szociális betegségek elleni küzdelemre, visszaadja a kikötőknek hajdani életüket, megszünteti a munkanélküliséget, lendít a nemzeti iparon, elősegíti a román termelés rentabilitását.

A belföldi kölcsön

rendkívül előnyös jövedelmet és amortizációt biztosít, a jövedelmet mentesíti minden jelenlegi és jövőbeli adó alól, gyümölcsözőteti és segíti a nemzeti tőkét;

A belföldi kölcsön

négy milliárdos gyűjtés esetén negyedévi sorshuzások után a következőket sorsolja ki:

4 nyeremény	3.000.000 lejjel
8 nyeremény	1.000.000 lejjel
16 nyeremény	500.000 lejjel
16 nyeremény	250.000 lejjel
148 nyeremény	100.000 lejjel

Első húzás: 1935 február 1.

Az első esztendőben 223 aláíróból lesz vagyonos ember, az első öt évben 1200 aláíró dicselkedhetik azzal, hogy milliomos és vagyonos van, 40 esztendő leforgása alatt sorshuzás után stabilizált lejjben az aláíróknak kisorsolnak:

1.704.000.000 lejt Tehát: jegyezzen belföldi kölcsönt!

Egy kötvény kibocsátási ára 880 lej, mely összegben fizetendő, vagy pedig egyösszegben 680 és 200 lej értékpapírral.

A lejegyzett kötvényeket 1200 lejben váltja vissza a kincstár, vagy pedig 100 ezer lejes, 200 ezer lejes, 250 ezer lejes, egymillió lejes, vagy hárommillió lejes prémiumokkal. Jegyzések és kifizetések eszközölhetők:

A pénzügyigazgatóságoknál, városi, városközi, vagy községi adóhivataloknál. Az állami monopólium intézményeknél, alárendelt hatóságai útján. A Banca Nationala fiókjánál.

a Postatakarékpénztárnál, a postahivataloknál, a Központi Szövetkezeti Banknál, a Nemzeti Szövetkezeti hivatalnál, a szövetkezeti pénztárvezetőknel.

Kolozsváron: Banca Centrala pentru Industriile si Comert. Erdélyi Bank és Takarékpénztár. Erdélyi Jelzálogbank. Mezőgazdasági Bank. Banca Economul. Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank. Casa de Economie din Sibiu sucursala Cluj. Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Cluj

HI

ötös tanács Bodea es társai k... bétel ezelött adu... Bodea dr. és... tábla tárgyalás... órá a tüze ki a... óra előtt dr. Bode... sai, ügyvédek és... itáshirdetéshez... éreztett meg a ta... let helyett azon... d'it, hogy a tar... ság miatr ötös tá... hivatalból fogják... tárgyalását. A... kettőn orvosi biz... vetésnek, míg a... ocrathamisítás... dea dr cselekedé... — Tüz puszti... ségben. Szombat... szaka nagy tűz p... mesze fekvő Láp... azonnal értesítet... sát, a Dunca Jé... det, hogy a kolo... rézát az oltási m... kipattanó szikra... vér: módjára ter... át a tűz a körny... alett kilenc ház... martaleka. A k... prefektus személy... vizsgálj: át a t... indult meg annak... terhel a felelőssé...

— Bágyadt, lev... neknel reggel éng... szetes „Ferenc J... gást csakhamar... tornában összegy... ringést szabadab... vizsgáir: át a t... indult meg annak... terhel a felelőssé...

— Elbecsültottá... Neamtu Todor ko... csajtottak a CFR... egy vonat elé v... csolta.

— Egy bukare... Bukarestből jelt... fővárosban Ion... kereskedőt, aki... ország kereskede...

Általános

butor

veze

izle

m

Egyszer... tehát jól... be szüks... igazolja... latkozhat...

Sz

és

Bulo

Brasov

B

HIREK

— Ötös tanács újból fogja tárgyalni a Boda és társai katonaszabadtási perét. Egy héttel ezelőtt adtunk hírt a két éve húzódó Boda dr. és társainak katonaszabadtási tábla tárgyalásáról. A tábla hétfő déli 12 óra 15 perctől kezdte meg a per ítéletét. Hétfő déli 12 óra előtt dr. Boda, nagyszámú vádlott társai, ügyvédek és újságírók gyűltek össze az ítélethirdetéshez. Néhány perccel 12 előtt érkezett meg a tanács. A szorongva várt ítélet helyett azonban Ulvineanu elnök kihirdette, hogy a tanács tagok, véleménykülönbség miatt ötös tanács elé utalták a pert és hivatalból fogják kitűzni a per újabb táblai tárgyalását. A tanács három tagja közül kettőn orvosi bizonyítvány hamisítása miatt vétésnek, míg a harmadik tanács tag közérdekvédelmi büntetésnek minősítette Boda dr. cselekedetét.

— Tűz pusztított egy kolozsmegyei községben. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka nagy tűz pusztított a Kolozsvártól nem messze fekvő Láputesti községben. A tüzről azonnali értesítettek Kolozs megye prefektusát, G. Dunca Jenőt, aki nyomban intézkedett, hogy a kolozsvári tűzoltóság is vegyen részt az oltási munkálatokban. A tüzet egy kipattanó szikra okozta, amely aztán szélvihar módjára terjedt el. Egymásután terjedt át a tűz a környező házakra és rövid idő alatt kilenc ház és számos csűr lett a tűz martaléka. A keddi nap folyamán Dunca prefektus személyesen száll ki a helyszínre és vizsgálja át a tüz okozta kárt. Nyomozás indult meg annak megállapítására, hogy kit tehel a felelősség a tüzért.

— Bányát, levert, dolgozni képtelen egyneként reggel éngyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélmozgást csakhamar megélelenti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűrti, a vérkeringést szabadabb teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József víz gyomorsavas szellemi munkásoknál, neurasténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál is rendkívül jótékony hatást fejt ki.

— Elbocsátották.... Bukarestből jelentik: Neamtu Todor konstancai munkás, akit elbocsátottak a CFR szolgálatából, tegnap este egy vonat elé vetette magát, amely szétrombolta.

— Egy bukaresti nagykereskedő halála. Bukarestből jelentik: Tegnap temették el a fővárosban Ion Luca Niculescu ismert nagykereskedőt, aki a jasi menekülés idején az ország kereskedelmi miniszter is volt.

Általános vélemény, hogy butoraink vezetnek izlésben, minőségben

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondolja meg, hol szerzi be szükségletét. Sokezer vevőnk igazolja, hogy cégünkbe nem csalhatkozhatik.

Székely és Réti Butorgyár Rt.
Brasov Tg.-Mures
Bucuresti

Szimpátiatüntetéssel akarták fogadni hivei Siancu kapitányt a kolozsvári állomáson

A rendőrség megakadályozta a tüntetést

Cluj-Kolozsvár, november 18. (Az új Kelet tud.) Vasárnap este a kolozsvári állomáson erős katonai és rendőri készültség várta a gyorsvonat érkezését és ugyanakkor a város utcáiban is rendőrszolgálatok tüntek fel. Az állomáson ugyanis diáküntetés készült Siancu Emil rokkant kapitány tiszteletére, aki felmentő ítélete után

este érkezett Kolozsvárra. A diákok ki is vonultak az állomásra, hogy a vonatból vállukon hozzák ki Siancut, de a rendőri karhatalom minden tüntetést megakadályozott, a diákokat szétszórta, Siancut pedig autón szállították lakására.

A néhány perccel tartó incidens után az utcákról is berendelték az őrszolgálatokat.

— Üzletfosztogató tolvajok. A kolozsvári rendőrség letartóztatta Zacharanszky Mihály és Schönberger Lajos marosvásárhelyi betörőket, akik Kolozsváron néhány besurranó tolvajlást követtek el. A tolvajok az egyes üzletekben, az üzletzárás előtti tolongást használták fel és sikerült a pultra kirakott árukból egyetmást ellopni. Így a Rózsa drogériából két üveg kölnit, a Boros papírüzletből akatáskát, a Tempó divatárukereskedésből öt férfi kalapot loptak el. Tösn detektív az uccán, a tekintélyes árusomaggal a kezükben fogta el a tolvajokat, akik a rendőrségen beismerték tettüket. Átkisérték őket az ügyészségre.

— Újabb tájfűn söpörte végig a Fülöp-szigeteket. Londonból jelentik: A Fülöp-szigeteket újabb tájfűn söpörte végig. Ezúttal Luzon-szigete partvidékén volt a legerősebb a vihar ereje. Száználak kétszázötven halálos áldozattal. A tájfűn nyomán szökőár is pusztított. Számos ház összedőlt. A legtöbb vasúti vonalon, különösen a partvidék mentén be kellett szüntetni a forgalmat éjszodort hidak miatt.

— A Zsidó Zenekar próbái. A kolozsvári Zsidó Szimfónikus Zenekar ezúton értesíti tagjait, hogy kedd este 9 órakor tartja rendszeres zenekari próbáját a szokott helyen. A tagok pontos megjelenésre kértnek fel.

— Halálozás. Máramaroszigetről jelentik: Hosszas szenvedés után, 63 éves korában meghalt Máramaroszigeten Klein Mórné, a Klein Ignácz és társa vasnagykereskedő cég tulajdonosának a neje. A köztestületben álló uriaszony tevékeny részt vett a jótékony-sági munkában és mindenét áldozta Máramaros szegényeire. Temetése csütörtökön délután ment végbe a szigeti zsidóság hatalmas részvétele mellett. A halálát férje, a köztestületben álló szigeti nagykereskedő, gyermekei Klein Ferenc, a Dermata-művek ellenőre, lánya dr. Friedmann Márton bláji orvos neje és lánya, dr. Mandel Jenőné beregszászi kórházi főorvos gyászolják. A gyászoló család iránt városszerte óriási részvét nyilvánult meg.

— Ügyvédi hír. Dr. Havas Jenő ügyvéd irodáját Mediason str. St. L. Róth 5 sz. alá helyezte át. Hivatalos órák 9—12, 3—6.

— A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület folyó hó 22-én csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja LXVII. rendes tudományos szakülését a következő programmal: 1. Dr. Havas József: Megemlékezés a kokain érzéstelenítés felfedezésének 50 éves évfordulójáról. 2. Dr. Goldenberg Pál: Pathológiai és diagnosztikai kapcsolatok a központi idegrendszer és szem között. 3. Dr. Leőb I.: Megindítható-e mechanikai uton a tejlévesítés?

Még csak két napig fut a ROYAL sláger-mozgóban CLEOPATRA

— A szovjet is leépíti az állami köztisztviselőket. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a kommunispart végrehajtó bizottsága a közigazgatásban tisztviselőcsökkentést határozott el. A rendelet végrehajtása most van folyamatban.

— Támadás az abessziniai olasz konzulátus ellen. Rómából jelentik: Az abessziniai Gondarban bennszülöttek csoportja támadást intézett az olasz konzulátus épülete ellen. A tüzharc során az őrség egyik tagja életét vesztette s kettőn súlyos sebeket kaptak. Az olasz sajtó annak a reményének ad kifejezést, hogy az abessziniai kormány megbünteti a bűnösöket s elégtételt ad Olaszországnak.

— A spanyol kormány feloszlatta a fasiszta szervezeteket. Párizsból jelentik: Madridi jelentés szerint a spanyol kormány feloszlatta a fasiszta front elnevezésű szervezetet. Egyidejű jelentés szerint Companis és felkelő katalán kormányának tagjai a közelpokban az államvédelmi bíróság előtt felelnek a forradalmi megmozdulásban vállalt szerepükért.

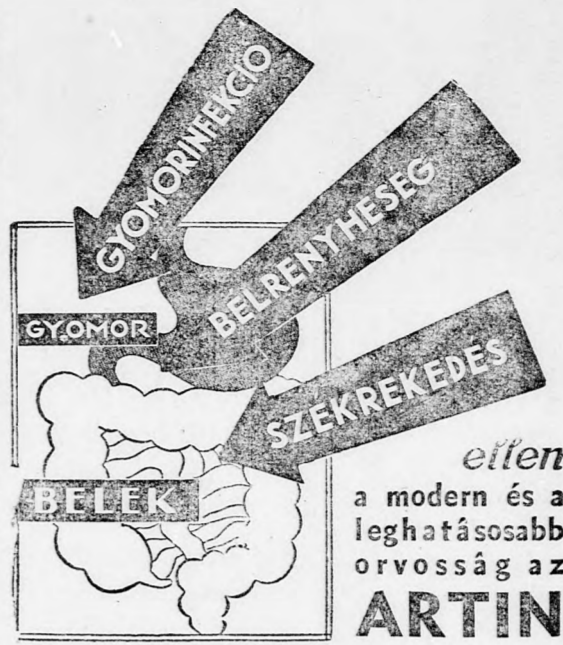
— Cseh-román kereskedelmi tárgyalások. Bukarestből jelentik: Ma kezdődnek meg a román-csehszlovák kereskedelmi tárgyalások a tegnapi Bukarestbe érkezett csehszlovák küldöttséggel. Ezek a tanácskozások a kisanantant gazdasági tanácsának prágai ülésén hozott határozatok végrehajtásával foglalkoznak és nemcsak azonnali aktualitással bíró kérdéseket lesznek hivatva elintézni, hanem előkészítik a decemberben ugyancsak Prágában tartandó újabb gazdasági konferencia anyagát is. A konferencia legfontosabb napirendi tárgya a kisanantant állami közötti vámunió problémája lesz.

— Mikor jön az orosz követ? Nicalaev varsói orosz követvási tanácsos multhónapi bukaresti látogatása alkalmával úgy döntöttek, hogy Osztrówszki követ folyó hó 20—25 között foglalja el állomáshelyét. Osztrówszki érkezése újabb halasztást szenved, amennyiben csak a jövő hónap első napjaiban érkezik.

— Öngyilkos diáklány. Csernovicból jelentik: Elvira Morariu 20 éves balti eredetű diáklány a csernovici egyetem hallgatója a temetőben megmérgezte magát és mire rátaláltak, már halott volt. Hátrahagyott leveleiben azzal indokolja tettét, hogy barátja elhagyta.

— Anghelescu bánági iskolakörutja. Temesvárról jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter Slavescu pénzügyminiszterrel egyidőben Temesvárra érkezett. A közoktatásügyi miniszter több bánági új iskola avatóünnepélyén vesz részt.

— Meghalt Gaspari bíboros. Rómából jelentik: Gaspari bíboros volt pápai államtitkár az éjszaka folyamán meghalt. A 83 éves főpap napokkal ezelőtt még résztvett a nemzetközi egyházjogi kongresszuson s előadást is tartott. A hívős szabad levegő megárhatótt neki, mert influenzával ágyba került s a betegség tüdőgyulladássá súlyosbodott s ez okozta halálát is. A bíboros nagyjelentőségű tudományos munkáiról volt híres. XV. Benedek pápa 1914-ben a pápai államtitkarság vezetésével bizta meg. Gaspari a háboru alatt hadifoglyok felkutatását célzó akciót segítette. Mussolinival ő kezdte meg a kiegyezési tárgyalásokat, amely 1929 február 11-én a megegyezéshez vezettek a Vatikán és az olasz állam között.

ellen a modern és a leghatásosabb orvosság az ARTIN

ARTIN megkönnyíti a kiürülést és kitűnő összetételével fogva biztos és alapos eredményt ér el. Artint kellemes szedni, olcsó és igen hatásos. Ne felejtse el a latin közmondást: „Qui bene purgat bene curat!”. Aki alaposan kitisztítja magát, jól gondolzza testét!

ARTIN

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

ARAK: 20.— 33.— 88.— lei.

— Földrendések Indiában és Ausztráliában. Londonból jelentik: Az ausztráliai Sidnevtől 250 kilométerre dényugatra földrendés pusztított, amelynek következtében husz épület rombadott. Halálos áldozatai nincsenek a földrendésnek. Az indiai Peshavar környékén földrendés volt. A lakosság pánikszertien menekült ki a házakból a szabadba. Több ház összeomlott. Még nem tudni, hány áldozata van a földrendésnek.

— Rövid hírek mindenünnen. A déli sarkvidéken tartózkodó Byrd repülőgépen 130 ezer négyzetkilométer területet repült be s felfedezett egy tengerszorosot, amely a sarkponton tájéka kettészeli a déli sarkvidéki kontinentet. — A német Luft Hansa repülőgépei új rekordot állítottak fel a postaszállítás terén az óceán felett. A Brazíliaiban pénteken feladott posta ma már Sevillában volt. A posta továbbításában egy Demier-Val és egy Junkers típusú postarepülőgép vett részt. Utjuk mindössze 46 óráig tartott. — Szabó Lujza operatőresknő, a budapesti Operaház tagját, reggel a műtét után beállott komplikációk következtében elhunyt. — Lámpert Géza író, a Petőfi-társaság volt főtájkára 61 éves korában meghalt. — A lapokhoz érkezett moszkvai jelentések szerint Oroszország északi és északkeleti vidékein a folyók már befagytak úgy, hogy a hajózást be kellett szüntetni. — A tartós esőzések következtében a Száva mentén mindenütt árvízveszedelem lépett fel. Hercegovinában már jelentős területet el is öntött az árvíz. Mosztár alacsonyabban fekvő városrészeiben félméteres a vízállás. Travnikot is elöntötte az áradat. A katonai műszaki csapatokat kirendelték az árterületekre a gátak erősítési munkálataihoz.

4 szobás összkomfortos
2 bejárati lakás
december 1-re
olcsón kiadó
C. Victoriei (v. Kossuth u.) 27., II.

Bibi Dumitrescu

a elvi Román Opera baritonistája
kedden október 20-án este 10 órakor
tarta koncertjét az „U” klubban
Str. Memorandului 1.

UJ KELET *Legújabb hírek*

**A Skoda-jelentés közzététele után
Felkavart hangyaboly képét mutatja a belpolitikai élet**

Maniu személyesen vezeti a nemzeti parasztpárt parlamenti akcióját a liberális kormány ellen

Bucuresti-Bukarest, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A Skoda-jelentés közzététele által felkavart vihar a belpolitikai életnek egy egészen új fejezetét nyitja meg. A nemzeti parasztpárt el van határozva arra, hogy a végsőkig megvédje politikai becsületét s alig hogy megtörtént a jelentés közzététele, a párt parlamenti tanácsa kiadta a jelzót a kormánybuktató kampány beindítására. A sajtóban már megindult a szenvedélyes polémia, amely előreláthatóan viharos parlamenti összejövésekre fog vezetni, mihelyst a képviselőház kapuit ismét megnyitják. A független sajtó megállapítása szerint a kormány nagy politikai hibát követett el azzal, hogy engedte magát a jelentés megfogalmazásánál kétesértékű szempontoktól vezetni.

Politikai körökben általában nem értik, mi értelme volt annak, hogy Tatarescu miniszterelnök minduntalan békevágyát hang sulyozza ki, a nemzeti parasztpárttal szemben és miféle szempontok indították Inculcz belligyminisztert arra, hogy közvetlenül a jelentés közzététele előtt két és fél órással látogatást tegyen Mihalachenél, a nemzeti parasztpárt vezetőjénél.

Mit ír a független sajtó

Emanuel Socor új lapja, az ABC egyenesen felteszi a kérdést: ha Tatarescu miniszterelnök nem akarta előidézni a vihart, melyet a jelentés kiváltott, miért és milyen erők befolyása alatt engedte ideiglenesen a dolgokat. Előfordult már a múltban is — írja a lap —, hogy valaki önkéntesen eltávozott a hatalomról, éppen mert nem engedte megbántani magát miniszteri méltóságában. Oly nehéz lett volna vajjon egy ilyen példa követése?

Az Adeverul a nemzeti parasztpárti miniszterek és vezetők ellen emelt vádakot vizsgálva megállapítja, hogy azok minden komoly alapot nélkülöznek. Madgearu volt pénzügyminiszter a merészség csúcspontjának minősíti a Skoda-bizottság jelentését. A kormány pedig még egyrészt nem szűnik meg fangoztatni, hogy a jelentés nem irányul a nemzeti parasztpárt ellen,

másrészt sok százezer példányban készült annak konkluzióit röpirat formájában a városokban és falvakban elterjeszteni.

Kétségtelen, hogy a liberális párt akár bizonyos sugalmazások folytán, akár saját kezdeményezéséből, döntő csapást igyekszik mérni a nemzeti parasztpárra. Románia történelmében harmadszor fordul elő, hogy volt minisztereket felelősségre vonnak. A nemzeti parasztpárt viszont nem hajlandó magát áldozati bárányul odaállítani a liberális kormány purifikáló kedvé számára. Kezdődik tehát a harc, amelynek kimenetele egyelőre

MÁRAI Sándor:
BOLHAPIAC

Egy új remekmű, 300 lap, füzve 87, vászonkötésben 120 lej

Kérjen új jegyzéket.

LEPAGE -nál
Cluj

Hir szerint Mihalache visszalép és ismét Maniu veszi át a nemzeti parasztpárt vezetését. A nemzeti parasztpárti képviselők lemondanak mandátumaikról, hogy a választók előtt alkalmuk legyen tisztázni a Skoda-kérdést

Lizonytalan s amely kétségtelen, hogy rövid időn belül meglepő eseményeket fog produkálni a belpolitikai életben. Az eseményekről szótó tudósításokat alább adjuk:

Bucuresti-Bukarest, november 19. Az Adeverul úgy értesült, hogy a Skoda-bizottság egyes többségi tagjai ragaszkodnak ahhoz, hogy mielőtt a Bencoiu-jelentést szavazásnak vetnék alá, annak bizonyítékait szakértőknek mutassák be és azok véleményét hallgassák meg.

Az Epoca információi szerint a nemzeti

parasztpárt értésére adta a kormánynak, hogy abban az esetben, ha az ellene indított bosszualló politika továbbtartana,

Mihalache el van határozva a pártelnökségről való lemondásra. Utódja Maniu lenne.

Mosakszik a kormány Egyes verziók szerint Tatarescu a következő nyilatkozatot fogja tenni: A kormánynak nem volt és nincs befolyása a Skoda-vizsgálat menetére. A vizsgálatot a parlament kezdeményezte, őt illeti meg a hatá-

A meleg ősz miatt veszély fenyegeti a jövőévi gyümölcs- és buzatermést

Kibimbóznak a gyümölcsfák

Bucuresti-Bukarest, nov. 18. Illetékes körök véleménye szerint a meleg őszi időjárás következtében a gyümölcsfák valószínűleg újból levelet fognak hajtani, sőt féltő, hogy kibimbózni is fognak, ami a téli hideg beköszöntése esetén azt jelentené, hogy a jövő tavasszal nem adnának a fák gyümölcsöt.

A jó idő következtében a buza is veszedelembe fog, mert a hideg tönkreteszti a vetést, aminek hozzájárul a korai vetéseket támadó rozsdás is. Csak rendkívül hideg tél mentheti meg a vetéseket a barnarozda pusztításaitól. Emiatt helyes a takarékoskodás élelmiszerhiány elkerülése végett.

Sikkasztás miatt letartóztattak két magasrangú náci-vezetőt

Nem likvidál a Mendelssohn-bankház

Varsó, nov. 18. (Rador.) A lengyel-német határon letartóztatták dr Reinert, a hitlerista védoosztág vezetőjét, kit sikkasztás s család miatt köröznek a német hatóságok. Szintén elfogták Birnbacher alezredest is, akit Berlinben hasonló büntetés miatt ítélték volt el.

Birbacherre, mint a danzigi aeronautikai liga vezetője fontos szerepet akartak bizni a hitleristák.

Berlin, nov. 18. (Rador.) A Mendelssohn és Társa berlini bankház cáfolja azon hírt, mintha likvidálni akarna.

Prima Societate de Autobuse I. Mera & Co. ARAD

Str. COLONEL PAULIAN 10-12. Telefon 427.

Autobusz-menetrend

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy 1934 november 20-tól a következő menetrend lép életbe:

Indul:	Érkezik:
6.45 ARADRÓL—PECICA—NADLAC-ra	9.—
14.— ARADRÓL—PECICA—NADLAC-ra	16.10
15.30 ARADRÓL—PAPICA—NADLAC-ra	17.40
18.— ARADRÓL—PECICA—NADLAC-ra	20.10
14.— ARADRÓL—CHISINEU-CRIS-re	15.45
16.— ARADRÓL—CHISINEU-CRIS—PILUL-MARE—VARSAND-ra	19.10
16.— ARADRÓL—CHISINEU-CRIS—ZERINDULMARE-ra	18.30
16.— ARADRÓL—CHISINEU-CRIS—SEPREUS—CERMEI-re	19.30
16.— ARADRÓL—CHISINEU-CRIS—VANATORI—SATUL-NOU—APATEU	19.40
5.30 NADLACRÓL—PECICA—ARAD-ra	7.40
6.— NADLACRÓL—PECICA—ARAD-ra	8.10
12.— NADLACRÓL—PECICA—ARAD-ra	14.15
17.— NADLACRÓL—PECICA—ARAD-ra	19.10
4.30 VARSANDRÓL—CHISINEU-CRIS—ARAD-ra	7.20
5.15 ZERINDRÓL—CHISINEU-CRIS—ARAD-ra	7.45
5.— CERMEIRÓL—CHISINEU-CRIS—ARAD-ra	8.—
4.30 APATEURÓL—CHISINEU-CRIS—ARAD-ra	8.—
15.— ARADRÓL—PANCOTA—INEU—SEBIS—BUTENI	19.—
4.30 BUTENI—SEBIS—INEU—PANCOTA—ARAD	8.30

Kényelmes és fűtött autóbusszjáratok. — Alkalmi utak előnyös árak mellett.

rozathozatal is. A kormánynak nem áll szándékában kompromittálni a nemzeti parasztpártot és vezetőit.

A liberális párt hangsúlyozni akarja, hogy nem vezet politikai manővereket a nemzeti parasztpárt ellen. Ez a kispártok játékát mozdítaná elő, amelyek ettől remélik, hogy a nemzeti parasztpárt elesik a kormányutó-lástól. Másrészt a megváltott nemzeti parasztpárti miniszterek helyzetét véglegesen tisztázhajja a parlament szavazata vagy a semmitörvényű itélete, amely mentesíti őket a vádaktól és egyszersmindkorra kivonja a politikai harcokból a Skoda-ügyet. A Lupta azt hiszi, hogy

Maniu fogja vezetni a harcot a kamarában.

aki el van határozva arra, hogy felfed bizonyos dolgokat és nem fog senkit sem ki-mélni. A Lupta információi szerint a nemzeti parasztpárt nemcsak a parlament elé viszi az ügyet, hanem összejövetelek és uccai tüntetések útján a közvéleményt is tájékoztatni akarja.

Több nemzeti parasztpárti parlamenti tag le fog mondani mandátumáról és a pótválasztások alkalmat fognak adni a Skoda-ügy minden részletének megtárgyalására.

Mit akart a Skoda-bizottság?

Targovisteban tegnap nagygyűlést tartott a Liberális párt, amelyen Bratianu Dinu, Inculcz, Manolescu Strunga, Jamandi, Leon-te Moldoveanu, Dimitriu stb. vettek részt.

Bratianu Dinu beszédében foglalkozott a Skoda-üggyel is, hangsúlyozva, hogy a liberális párt kormányralépése előtt kötelezte magát arra, hogy világhírséget derít erre az ügyre.

Dimitriu a Skoda-bizottság elnöke is beszélt. Kijelentette, hogy a vizsgálóbizottság egyetlen pillanatig sem gondolt arra, hogy a nemzeti parasztpártot vádolja és ilyen kísérlet elítélendő volna. A jelentés egyes szemlélyek vétkességét állapítja meg. Minden pártban és minden kormányban lehetnek olyanok, akik súlyos dolgokat követnek el, de ez nem jelenti azt, hogy a vétek az illető pártot terheli.

Maniu Színájában

Maniu Gyula vasárnap Színájába utazott, ahonnan kedden Temesvárra megy Vincentiu Babes szobrának leleplezésére. Nincs kizárva, hogy a látogatással kapcsolatban nehézségek támadnak a nemzeti parasztpárt temesvári szervezeteiben, miután Bocu Sever, a rendező-bizottság elnöke, tudvalevően ki lett zárva a pártból.

Megjelent

A

ZSIDÓKÉRDÉS KÉZIKÖNYVE

300 oldalos vaskos mű

Első magyaryelvű enciklopédikus összefoglalása

a zsidókérdésről, az zsidóság történelméről, szociológiájáról, az antiszemitizmusról, az asszimilációról, a zsidóság világhelyzetéről, a cionizmusról, és Palesztináról szóló ismereteknek.

Népszerűen írt forrásmű a zsidó élet megismeréséhez és megértéséhez!

Ára 100 lej

Megrendelhető az UJ KELET könyvosztályánál

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzura!

Taxa postala
plátite in sum.
No. 224718

Hatszáz tanító

Anghelcsu mester tette, hogy Román olyan jó dolguk van. Ezzel szemben 600 pülf ki az állásából a aláhangsúlyozásul. Hatszáz kisebbség nemzeti kulturakérdés léma is.

Szociális probléma, máu többség szempon méltó.

Anghelcsu minisz kulturát a románul ne erőkkel szemben, am lent, hogy a kisebbs

Ez a cé, mely mo nagyszámú elbocsátás valóstításainak kulni dolgok felé vezet, am számolnia kellene.

Mert ha a 600 tani van egészen széles tö lakosságban.

Ezzel a hatszáz en egyén egzisztenciájá mely nyomást gyakor megekre, amelyeknek lusi intellektuális réte

Az ilyen szuronyro málnak az államnak.

Az ilyen szuronyro gekke végződnek re semmiféle kormányint ni nem lehet.

Hatszáz kisebbségi ráját, de ugyanakkor család követel tanító

„L” követelés pedi angokat, amelyeket „megert” nyilatkozat meg

A „Vaspata”

Jack London, talán gyobb amerikai írója, utópisztikus regényt is ven Vaspata címen jel amerikai író az amer amerikai milliomosok, amelyet a hatalomért egy kialakulóban lévő

Jack London utópisz szik, nemcsak izgalma hanem egyben izgalma is volt. Ugy látszik, a ismerte Amerika ipari természet legjellegzet zolója: a Wall-street e természetrajzát is éles

Előrelátta ezeknek vaspataját, amellyel nem kimélve, rátipora kés, jóindulattól fűtött is forradalmi kezdemé közvetlenül esik az U ba s minél nagyobb boldogulását tüzi ki

Roosevelt, az ameri legi elnöke nem forrad dalkodó, jóindulatu pol előítéletek, főleg pedi vásárolt előítéletek. R sü ember, aki nem a k szüntetésére tör, csupá reformálására. Ebben utóbbi választásokon a lut többségét szerezte sára.

S ime: eme jóindul szelsőségtől mentes el iparbárok, a Wall-stre összeesküvést szöttek nok vezetésével a fro kapható tömegeit aka ne, hogy vér és vas ből azt a hatalmas, a juttatott neki.

Röviden: az amerika diktaturát készítettek Ez a puocs-terv vég izmas erkölcsi és szelle könnyen megteveszthet